or *Sáhityad.* (v. 49): शिक्षाभ्यासादिमात्रेण राघवादेः स्वरूपताम्। दर्शयन्नर्तको नैव रसस्यास्वादको भवेत् (where शिक्षाभ्यास seems rather to be a Tatpur., than a Dwandwa). [3] Repeated mental practise, study; e. g. *Viśwan.* on a *Nyáya-S.* (3. 113. where it is mentioned as one of the twenty-seven means to awaken memory): अभ्यासः संस्कारबाहुल्यम् (*abhyása* means the multiplicity of mental impressions) । एतस्य यद्यपि नोद्बोधकत्वं तथापि तादृशे शीघ्रमुद्बोधकसमवधानं स्यादित्याशयेन तदुपन्यासः । अभ्यासो दृढतरसंस्कारः (i. e. it means a mental impression which has become very strong); or *Sánkhya-Prav.*: तत्त्वाभ्यासान्नेति नेतीति त्यागाद्विवेकसिद्धिः 'discriminative knowledge becomes accomplished through the study of the twenty-five principles and the avoiding of what is negatived in scriptural texts with the words: "it is not... it is not..."'; or *Sánkhyakár.*: एवं तत्त्वाभ्यासान्नास्मि न मे नाहमित्यपरिशेषम् । अविपर्ययाद्विशुद्धं केवलमुत्पद्यते ज्ञानम्; or *Manu*: वेदाभ्यासो हि विप्रस्य तपः परमिहोच्यते; or *Yájnav.*: यथा विधानेन पठन्सामगायमविच्युतम् । सावधानस्तदभ्यासात्परं ब्रह्माधिगच्छति; or *Bhartŕih. Vákyapadíya*: अभ्यासप्रतिभाहेतुः सर्वः शब्दः परैः स्मृतः । ..... अनागमश्च सो ऽभ्यासः समयः कैश्चिदिष्यते. [4] Reading; e. g. *Rigv. Prátiś.*: अभ्यासार्थे द्रुतां वृत्तिं प्रयोगार्थे तु मध्यमाम्। शिष्याणामुपदेशार्थे कुर्याद्वृत्तिं विलम्बिताम् 'let the quick way (i. e. quick time) be used at the reading (of sacred texts), the middle in common discourse, the slow in instructing pupils'. [5] Constant veneration; e. g. *Mahábh. Anuśásanap.*: अभ्यासे नित्यं देवानां सप्तर्षीणां ध्रुवस्य च । मोक्षणं सर्वकृच्छ्राणां मोचयत्यशुभात्सदा. [6] (In *Philosophy* and such passages of non-philosophical works as refer to the philosophical doctrines, this word has been used in the following manner: in the *Mímánsá* and *Nyáya* it is used only in the three first meanings as illustrated by some instances from their Sútras; in the *Vedánta Sútras* equally so, but in the *later Vedánta* it assumes also the sense) [a] *inculcation of a truth conveyed in sacred writings by means of repeating the same word or the same passage;* it is one of the six characteristics of the श्रवण or ascertaining the purport of the Vedánta (see the enumeration of the other terms s. v. अपूर्वता): *Ved. Sára*: प्रकरणप्रतिपाद्यस्य वस्तुनस्तन्मध्ये पौनःपुन्येन प्रतिपादनमभ्यासः; by such repetitions are meant, according to the *Ved. Sára*, e. g. that of the words तत्त्वमसि which occur nine times in the sixth Prapáth. of the *Chhánd. Upan.*; or, acc. to *Rámakŕishńat.* that of स एष नेति नेति of the *Bŕihadár.*, or of the passage स यश्चायम् in the *Taitt. Up.*, or of the passages येनाक्षरं पुरुषं वेद सत्यम्, तदेतदक्षरं ब्रह्म, तमेवैकं विजानीथ आत्मानम् (?) in the *Mundaka Up.*, &c. (In the *Sánkhya Prav.* it has also the sense as illustrated before by instances from these Sútras, but in the *Sútra* 6. 29. and the *Yoga* it means) [b] *the effort of the mind to remain in its unmodified condition of purity (sattwa) or that condition which is free from the affections of passion (rajas) and sin (tamas)*: *Yoga S.* 1. 13.: तत्र स्थितौ यत्नो ऽभ्यासः (*Patanjali*'s *comm.*: चित्तस्यावृत्तिकस्य प्रशान्तवाहिता स्थितिः — comp. 3. 10. — तदर्थप्रयत्नो वीर्यमुत्साहः। तत्संपिपादयिषया तत्साधनानुष्ठानमभ्यासः; *Váchaspatim.* on these words: चित्तस्यावृत्तिकस्य राजसतामसवृत्तिरहितस्य प्रशान्तवाहिता विमलता सात्त्विकवृत्तिवाहितैकाग्रता स्थितिः &c.; *Bhojad. Rájamárt.*: वृत्तिरहितस्य चित्तस्य स्वरूपनिष्ठापरिणामः स्थितिः); *this effort becomes consolidated or firm if it is persevered in during a long time, unremittingly and through the accomplishments (of penance, chastity, wisdom and faith)*: *Yoga S.* 1. 14.: स तु दीर्घकालनैरन्तर्यसत्कारासेवितो दृढभूमिः (*Patanj.*'s *comm.*: दीर्घकालासेवितः । निरन्तरासेवितः । तपसा ब्रह्मचर्येण विद्यया श्रद्धया च संपादितः सत्कारवान्दृढभूमिर्भवति । व्युत्थानसंस्कारेण द्रागित्येवानभिभूतविषय इत्यर्थः; according to the *Rájamártańda* '*through the accomplishment of great respect*': बहुकालं नैरन्तर्येणादरातिशयेन च सेव्यमानो दृढभूमिः स्थिरो भवति दार्ढ्याय प्रभवतीत्यर्थः); it is together with वैराग्य (q. v.) the means to hinder the modifications of the mind which are called प्रमाण, विपर्यय, विकल्प, निद्रा and स्मृति qq. vv.; *Yoga S.* 1. 12.: अभ्यासवैराग्याभ्यां तन्निरोधः; (comp. also the *Sútra* 1. 18.: विरामप्रत्ययाभ्यासपूर्वः संस्कारशेषो ऽन्यः); the word is used in the stated sense in the *S. Prav. Sútra*: ध्यानधारणाभ्यासवैराग्यादिभिस्तन्निरोधः (*Vijnánabh.*: समाधिद्वारा ध्यानं योगस्य कारणं ध्यानस्य च कारणं धारणा तस्याश्च कारणमभ्यासश्चित्तस्थैर्यसाधनानुष्ठानमभ्यासस्यापि कारणं विषयवैराग्यम् &c.); अभ्यास has this *technical* Yoga-sense also, for instance, in these verses: *Bhagavadgítá* (6. 35.): असंशयं महाबाहो मनो दुर्निग्रहं चलम् । अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्येण च गृह्यते (*Śankara*: अभ्यासो नाम चित्तभूमौ कस्यांचित्समानप्रत्ययावृत्तिः..... गृह्यते निरुध्यत इत्यर्थः; *Sadánanda*: अभ्यासेन विशुद्धेन वैराग्येण निगृह्यते । अभ्यासो नाम कस्यांचिच्चित्तभूमौ निरन्तरम्। समानप्रत्ययावृत्तिश्चित्तस्याधिवियोगिनः); or (12. 9.) अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरम्। अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनञ्जय ॥ (*Śank.*: चित्तस्यैकस्मिन्नालम्बने सर्वतः समाहृत्य पुनः पुनः स्थापनमभ्यासः । तत्पूर्वको योगः समाधानलक्षणस्तेनाभ्यासयोगेन &c.; *Sadán.*: चेतसः स्थापनं भूयो भूयो ऽभ्यासः स उच्यते । तत्पूर्वकसमाधिर्यस्तेन मां प्राप्तुमीश्वरम्) अभ्यासे ऽप्यसमर्थो ऽसि मत्कर्मपरमो भव । ..... श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते। ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छान्तिरनन्तरम्; or *Mahábh. Śántip.*: तथैतदन्तरं विद्यात्सत्त्वक्षेत्रज्ञयोर्बुधः । अभ्यासात्स तथा युक्तो न गच्छेत्प्रकृतिं पुनः (*Arjunam.*: तथा नैर्मल्येन युक्तो यदि तदा न प्रकृतिसङ्गं गच्छेत् which explanation 'नैर्मल्येन' will become intelligible when compared with the definition of the term, as applying to the condition of सत्त्व); comp. also *Mádhava*'s *Sarvadarś.*: तत्र मधुमती नामाभ्यासवैराग्यादिवशादपास्तरजस्तमोलेशसुखप्रकाशमयसत्त्वभावनयानवद्यवैशारद्यविद्योतनरूप ऋतम्भरप्रज्ञाख्या समाधिसिद्धिः. [7] (In *Grammar*.) [a] Reduplication (in general); e. g. *Nirukta* (on the word बभ्राम्): आदिनाभ्यासेनोपहितेनोपधामादत्ते बभस्तिरत्तकर्मा. [b] (In *Páńini*.) The first syllable of the reduplicated base; *Páń.*: पूर्वो ऽभ्यासः. See the explanation s. v. अभ्यस्त 2. (In this sense, and not in the general sense *reduplication*, the term is also understood in the *Várttikas* and the other commentaries on *Páń.*; e. g. VI. 1. 12. v. 9; 16. v. 3; 17. v. 1; 30. v. 1; 135. v. 5; VII. 4. 58. v. 1; 67. v. 1; 82. v. 3; VIII. 2. 3. v. 7; 6. v. 11; — or I. 1. 65. paribh. 1; VII. 4. 83. paribh. 1. 2.) — [8] (In *Poetry*.) The repetition of a word or verse in a stanza, or of the stanza itself; e. g. *Látyáy. Śr. Sútr.*: अभ्यासो गूर्दस्य (the stanza *Sámav.*